

ВИМОГИ ГПК УКРАЇНИ, ПОРУШЕННЯ ЯКИХ СТАЛО ПІДСТАВОЮ ДЛЯ СКАСУВАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ

- **Щодо порядку сплати судового збору за подання позову про спростування майнових дій боржника в межах справи про банкрутство;**
- **Щодо ненадання судом оцінки доводам учасників справи, не з'ясування обставин, що мають значення для справи;**
- **Щодо обґрунтованості заяви про забезпечення позову шляхом накладення арешту на частку у статутному капіталі;**
- **Щодо ненадання судом повної та всебічної оцінки доводам заявника, та наявним у матеріалах справи доказам;**
- **Щодо передчасного закриття провадження у справі про банкрутство на підставі п. 2 ч. 1 ст. 231 ГПК України - з причин відсутності предмета спору.**

**Щодо порядку сплати судового збору за
подання позову про спростування майнових
дій боржника в межах справи про
банкрутство**

**Постанова КГС ВС від 29.07.2025 у справі № 922/854/23
(922/456/25)**
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/129182775>

ТОВ "Ареддітум-Інвест" (позивач) звернулося до суду з позовом до КП "Міськелектротранссервіс" та АТ "Харківобленерго", в якій просило суд визнати незаконними майнові дії боржника – КП "Міськелектротранссервіс", які полягають у перерахуванні АТ "Харківобленерго" грошових коштів в загальній сумі 407 773 351,28 грн під час дії мораторію, та стягнути з АТ "Харківобленерго" на користь КП "Міськелектротранссервіс" 407 773 351,28 грн.

При поданні зазначено позову ТОВ "Ареддітум-Інвест" сплатило судовий збір в розмірі, визначеному **підпунктом 10 пункту 2 частини 2 статті 4** Закону України "Про судовий збір", а саме, 6 056,00 грн. Ухвалою Господарського суду Харківської області від 18.02.2025 позовну заяву залишено без руху, надано позивачу для усунення недоліків строк 10 днів з дня вручення даної ухвали, а саме, для надання доказів сплати судового збору в розмірі 844 206,40 грн.

Суд обґрунтовував ухвалу тим, що **позовна заява містить одночасно немайновий (визнання незаконними дій відповідача) та майновий характер** спору (стягнення грошових коштів в розмірі 407 773 351,28 грн). З посиланням на положення підпункту 1, 2 пункту 2 частини другої статті 4 Закону України "Про судовий збір" суд дійшов висновку, що за подання даного позову до сплати підлягає судовий збір у розмірі 2 422,40 грн за вимогу немайнового характеру, та у розмірі 847 840,00 грн за вимогу майнового характеру (з урахування коефіцієнту 0,8).

ТОВ "Ареддітум-Інвест" подало заяву про усунення недоліків позовної заяви разом із уточненою позовною заявою.

Предметом уточненого позову стала вимога позивача про визнання незаконними майнових дій боржника, які полягають у перерахуванні АТ "Харківобленерго" грошових коштів в загальній сумі 407 773 351,28 грн під час дії мораторію та зобов'язання повернути КП "Міськелектротранссервіс" отримане майно у вигляді грошових коштів у вказаному розмірі.

Суд першої інстанції ухвалою суду від 24.02.2025 прийняв уточнену позовну заяву та зазначив про необхідність позивачу усунути недоліки у строк, встановлений судом в ухвалі від 18.02.2025, якою позовну заяву ТОВ "Ареддітум-Інвест" залишено без руху, а саме, надати докази сплати судового збору в розмірі 844 206,40 грн.

Ухвалою Господарського суду Харківської області від 10.03.2025, залишеною без змін постановою апеляційного суду, з посиланням на неусунення позивачем зазначених в ухвалі суду від 24.02.2025 недоліків, позовну заяву разом з уточненою позовною заявою та доданими до них документами повернуто ТОВ "Ареддітум-Інвест" на підставі положень частини 4 статті 174 ГПК України.

Скасовуючи рішення судів попередніх інстанцій з направленням справи до суду першої інстанції на стадію вирішення питання про відкриття провадження у справі, Верховним Судом зазначено про те, що у справі, що розглядається, первісна позовна заява ТОВ “Ареддітум-Інвест” містила вимоги про визнання незаконними майнових дій боржника – КП “Міськелектротранссервіс”, які полягають у перерахуванні АТ “Харківобленерго” грошових коштів та стягнення вказаних грошових коштів з АТ “Харківобленерго” на користь КП “Міськелектротранссервіс”.

Подавши уточнену позовну заяву, ТОВ “Ареддітум-Інвест” із застосуванням наслідків визначених частиною третьою статті 42 КУзПБ, замінило вимогу щодо стягнення коштів з АТ “Харківобленерго” на користь КП “Міськелектротранссервіс” 407 773 351,28 грн, на вимогу про зобов’язання АТ “Харківобленерго” повернути КП “Міськелектротранссервіс” майно, у вигляді грошових коштів у розмірі 407 773 351,28 грн.

Тобто, позовна заява (уточнена) подавалася ТОВ “Ареддітум-Інвест” як конкурсним кредитором боржника на підставі статті 42 КУзПБ і містила вимоги про спростування майнових дій, вчинених боржником після відкриття провадження у справі про банкрутство із застосуванням наслідків визначених частиною третьою статті 42 КУзПБ, а саме, повернення боржнику майна у вигляді грошових коштів.

В такому випадку підпунктом 10 пункту 2 частини другої статті 4 Закону України “Про судовий збір” чітко визначено, що за звернення до господарського суду із заявою про визнання правочинів (договорів) недійсними та спростування майнових дій боржника в межах провадження у справі про банкрутство ставка судового збору складає 2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

В постанові Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 13.03.2025 у справі № 910/18499/20(910/18305/23) містяться наступні висновки: “Водночас Суд вважає, що для такої специфічної вимоги, як спростування майнових дій боржника, яка передбачена нормами спеціального закону про банкрутство, законодавцем установлена окрема ставка судового збору, а саме - відповідно до підпункту 10 пункту 2 частини другої статті 4 Закону України “Про судовий збір” ставка за подання такої заяви становить 2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб” (пункт 99 постанови).

Саме в розмірі такої ставки ТОВ “Ареддітум-Інвест” і був сплачений судовий збір при поданні позовної заяви.

З огляду на наведене вище правове регулювання порядку сплати судового збору у разі звернення до господарського суду із заявами про спростування майнових дій боржника в межах справи про банкрутство, Верховний Суд дійшов висновку про помилкове застосування судами першої та апеляційної інстанції до спірних правовідносин приписів підпунктів 1, 2 частини другої статті 4 Закону України “Про судовий збір” щодо ставок судового збору.

Заявлення конкурсним кредитором боржника вимоги про спростування майнових дій боржника та повернення майна (грошових коштів) банкруту в межах справи про банкрутство зумовлювало здійснювати розрахунок судового збору за ставкою, визначеною підпунктом 10 пункту 2 частини 2 статті 4 Закону України “Про судовий збір”.

**Щодо ненадання судом оцінки
доводам учасників справи,
не з'ясування обставин, що мають
значення для справи**

Постанова КГС ВС від 15.07.2025 у справі № 922/468/22
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/129027111>

Асоціація ОСББ "Перша Харківська Асоціація ОСББ" (далі – Асоціація) звернулася до суду з позовом (з урахуванням уточненої позовної заяви) про зобов'язання ТОВ "Рестріелт" із 01.02.2022 здійснювати нарахування компенсації витрат на електричну енергію щодо будинків у м. Харкові на вул. 1, буд. 19, пров. 1, буд. 10-А, вул. 2, буд. 14, вул. 3, буд. 4, вул. 5, буд. 16-А, вул. 6, буд. 1-А, вул. 7 а, буд. 4, у **розмірі тарифу** постачання електричної енергії для **побутових споживачів**.

Позов обґрунтований тим, що у порушенням вимог чинного законодавства, нарахування вартості спожитої електричної енергії за кожним із будинків членам Асоціації здійснюється ТОВ "Рестріелт" за тарифом на постачання електричної енергії для **непобутових споживачів**, тоді як на підставі ЗУ "Про ринок електричної енергії", ЗУ "Про житлово-комунальні послуги" таке нарахування має здійснюватися за тарифом на постачання електричної енергії для побутових споживачів

У процесі розгляду справи, судом було залучено як третіх осіб на стороні відповідача ФОП Мігунова В.І., ПрАТ "АН "Рестріелт", ТОВ "Консалт-Буд 2011", ОК "ЖБК КИМ", та ОК "Дубки-Харків", а також, АТ "Харківобленерго" та ПрАТ "Харківенергозбут" як співвідповідачів за первісним позовом.

У свою чергу, ТОВ "Рестріелт" звернулося із зустрічною позовною заявою про зобов'язання Асоціації здійснювати оплату за постачання електричної енергії для житлових будинків за тарифами, що встановлені на послуги АТ "Харківобленерго" НКРЕКП.

Водночас, ФОП Мігунов В. І., ПП "АН "Рестріелт", ТОВ "Консалт-Буд 2011", ОК "ЖБК КИМ", ОК "Дубки-Харків" як треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, звернулися з позовом до АТ "Харківобленерго", ПрАТ "Харківенергозбут" про визнання договорів щодо постачання електричної енергії, такими, що укладені з метою постачання електроенергії побутовим споживачам із оплатою електричної енергії, за цінами, встановленими для побутових споживачів.

Ухвалою суду від 18.09.2023 задоволено усне клопотання представника АТ "Харківобленерго" про залишення первісної позовної заяви без розгляду. Залишено без розгляду первісну позовну заяву у цій справі, подану Асоціацією до ТОВ "Рестріелт", АТ "Харківобленерго", ПрАТ "Харківенергозбут" про зобов'язання вчинити певні дії.

Рішенням Господарського суду Харківської області від 23.10.2023, залишеним без змін постановою апеляційного суду, у задоволенні зустрічного позову відмовлено за необґрунтованістю. Позов третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору задоволено.

Скасовуючи рішення судів попередніх інстанцій з переданням справи на новий розгляд до суду першої інстанції, Верховним Судом зазначено про те, що місцевий господарський суд, з висновками якого погодився суд апеляційної інстанції, позов третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, задовольнив, поклавши в основу судового рішення, зокрема, висновок про те, що споживання електричної енергії у наведеному випадку здійснюється для забезпечення потреб багатоквартирних житлових будинків, власниками і користувачами квартир у яких є, зокрема, фізичні особи, а доказів того, що фактичне споживання електроенергії поставленої до цих будинків здійснюється побутовим споживачем або не з метою електропостачання мешканців будинку чи обслуговування таких будинків, відповідачі не надали, тому оплата за постачання і розподіл електроенергії на об'єкти третіх осіб має обраховуватися за тарифами, встановленими для побутових споживачів.

Як свідчать матеріали справи, АТ "Харківобленерго" та ПрАТ "Харківенергозбут" **упродовж розгляду справи**, зокрема, в апеляційній скарзі, **наголошували** на безпідставності у наведеному випадку здійснення з 01.01.2019 розрахунку вартості електричної енергії та послуг з її розподілу до об'єктів третіх осіб за цінами як для побутових споживачів, оскільки **відсутні оформлені відповідно до вимог законодавства документи щодо прийняття в експлуатацію об'єктів житлової нерухомості, до яких постачається та розподіляється електрична енергія, за переліченими у рішенні адресами, з огляду, у тому числі, на те, що треті особи визначали види спірних об'єктів, пов'язані з будівництвом, як "будівництво", "будівельні механізми", а не як житлові будинки.** Відповідні доводи скарги наводять і у касаційній скарзі.

Однак, ухвалюючи судові рішення у справі, попередні судові інстанції **належної оцінки вказаним доводам не надали; достеменно не установили обставин прийняття/неприйняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів третіх осіб, до яких здійснюється електропостачання, на підставі відповідних документів; не дослідили питання чи забезпечено на таких об'єктах окремий облік електричної енергії на технічні цілі будинку та на побутові потреби власників житлових приміщень, чи наявні на вказані об'єкти паспорти точок розподілу, та, відповідно, які потреби таке постачання забезпечує, що у наведеному випадку має значення для правильного вирішення спору у справі за позовом третіх осіб.**

Звідси оскаржені у справі судові рішення не можна визнати законними і обґрунтованими, оскільки судами при їх ухваленні були порушені вимоги процесуального законодавства щодо всебічного, повного і об'єктивного розгляду справи, про що стверджували скарги у касаційних скаргах.

**Щодо обґрунтованості заяви про
забезпечення позову шляхом накладення
арешту на частку у статутному капіталі**

Постанова СхАГС від 19.08.2025 у справі №922/2426/25
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/129659422>

ТОВ "ФК "Форінт" звернулося до суду з позовом до Відповідача-1 та Відповідача-2 про визнання недійсним Договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ "Елат" (третя особа), що дорівнює 18,75% від статутного капіталу, укладеного 02.12.2023 між Відповідачем-1 та Відповідачем-2, визнання недійсним акту приймання-передачі частки у статутному капіталі, та скасування реєстраційних дій/запису щодо зміни складу засновників (учасників)/зміни відомостей про засновників (учасників) ТОВ "Елат".

Ухвалою Господарського суду Харківської області від 18.07.2025 відмовлено у задоволенні заяви ТОВ "ФК "Форінт" про забезпечення позову (поданої до відкриття провадження у справі) шляхом накладення арешту на частку у статутному капіталі ТОВ "Елат" у розмірі 3 468,75 грн., що дорівнює 18,75% від загального розміру статутного капіталу, яка належить Відповідачу-2. Суд першої інстанції дійшов висновку, що позивачем не наведено жодних підстав, які б свідчили, що невжиття обраного позивачем заходу забезпечення позову ускладнить чи унеможливить виконання рішення суду або захист та поновлення порушених прав або інтересів позивача.

Скасовуючи ухвалу суду першої інстанції, та ухвалюючи нове судове рішення про задоволення заяви, судом апеляційної інстанції зазначено, що спірна частка у статутному капіталі у розмірі 18,75% належить Відповідачу-2, відтак, **судовою колегією констатовано, що заходи забезпечення, які просить вжити позивач, відповідають предмету позовних вимог, тобто є співмірними із заявленими позовними вимогами.**

Судова колегія враховала кінцеву мету подання ТОВ "ФК "Форінт" розглядуваного позову - повернення майна (частки у статутному капіталі) у власність боржника для подальшої реалізації такого майна під час примусового виконання рішення суду у справі №2-747/11 про стягнення заборгованості для часткового задоволення вимог стягувача (ТОВ "ФК "Форінт").

Зазначено, що наявна ситуація створює для Відповідача-2 безперешкодну можливість для розпорядження майном (часткою у статутному капіталі). Можливе подальше відчуження частки у статутному капіталі, передача її в заставу тощо до закінчення розгляду позову об'єктивно перешкоджатиме ефективному захисту прав позивача (за для чого подано позов) та спонукатиме останнього до ініціювання нових судових спорів для відновлення порушеного права, з метою повернення майна у власність боржника для досягнення кінцевої мети - звернення стягнення на майно боржника у примусовому порядку в рахунок часткового задоволення вимог кредитора.

Суд апеляційної інстанції вказав про доречність зауважень позивача про те, що **подальше розпорядження майном Відповідачем-2 та здійснення по відношенню до спірного майна реєстраційних дій, без забезпечення позову, створить недосяжною легітимну мету спору у цій справі.**

Крім того апеляційний суд звернув увагу, що Відповідач-1 тривалий час має невиконані зобов'язання за рішенням суду, і ним уже вчинялися дії з відчуження спірної частки у статутному капіталі ТОВ "Елат" з метою уникнення звернення стягнення на відповідне майно, що підтверджено рішенням суду від 16.08.2021 у справі №922/1474/21. Другий відповідач є мажоритарним власником ТОВ "Елат" і тому мав інформацію про звернення стягнення на частки першого відповідача у статутному капіталі на виконання судового рішення.

Відтак, зазначено про помилковість висновків суду першої інстанції про недоведеність позивачем відповідної загрози.

Крім того суд апеляційної інстанції наголосив, що обраний позивачем захід забезпечення позову не обмежує Відповідача-2 у реалізації його корпоративних прав та не перешкоджає господарській діяльності товариства.

Щодо твердження суду першої інстанції про відсутність будь-яких доказів на підтвердження того, до Відповідач-2 планує чи вчинює активні дії, направлені на відчуження частки у статутному капіталі, колегією суддів вказано про те, що **можливість Відповідача-2 відчужити майно, яке знаходиться у його власності, є беззаперечною**. За таких умов **вимога надання доказів щодо очевидних речей (доведення нічим не обмеженого права Відповідача-2 у будь-який момент розпорядитися своїм майном) свідчить про застосування судом завищеного або навіть задалегідь недосяжного стандарту доказування**, що порушує баланс інтересів сторін. Схожі висновки викладені у постанові Верховного Суду у складі суддів об'єднаної палати Касаційного господарського суду від 03.03.2023 у справі №905/448/22, у постановах Верховного Суду від 21.03.2024 у справі №910/15328/23, від 14.05.2024 у справі №924/1351/20 (924/1227/23).

**Щодо ненадання судом повної та всебічної
оцінки доводам заявника, та наявним у
матеріалах справи доказам**

Постанова КГС ВС від 28.01.2025 у справі № 922/2154/22
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125027353>

Предметом судового розгляду у цій справі став **розгляд додаткових кредиторських вимог** ТОВ "Суффле Агро Україна" до боржника - ТОВ "Агрофірма Престиж", які виникли на підставі договорів поставки.

Суди попередніх інстанцій, частково відмовляючи у задоволенні заяви ТОВ "Суффле Агро Україна" про додаткові грошові вимоги до боржника, виходили з того, що **заявник не надав копії додатків № 1 та № 2 до Договору поставки №1300031568 від 01.01.2020.**

Однак, Верховний Суд вказав про передчасність такого висновку судів попередніх інстанцій, зазначивши, що

За змістом ухвали про відкриття провадження у справі про банкрутство від 18.07.2023 під час розгляду заяви ТОВ "Суффле Агро Україна" місцевий суд встановив, що у період 2020 - 2021 роки на виконання умов укладеного між сторонами договору кредитором було поставлено боржнику сільськогосподарських товарів на загальну суму 95 528 908,00 грн., а також встановлено часткове погашення боржником (із врахуванням оплат поручителем) боргу на суму 40 175 474,50 грн. Отже, сума основного боргу боржника перед ініціюючим кредитором станом на момент звернення із даною заявою складала 55 353 433,50 грн., що також було встановлено судам попередніх інстанцій.

Водночас, місцевий господарський суд встановив, що частина вимог кредитора є безспірними, оскільки є забезпеченими аграрними розписками на суму безспірних вимог 10 006 084,00 грн. та на суму 28 515 143,00 грн.

Щодо решти вимог на суму 16 832 206,50 грн. за договором поставки №1300031568 від 01.01.2020 суд зазначив, що такі вимоги будуть розглянуті судом у попередньому засіданні.

Розглядаючи додаткові кредиторські вимоги місцевий господарський суд зазначив, що для забезпечення виконання в повному обсязі зобов'язань за договором поставки №1300031568 від 01.01.2020 між ТОВ "Суффле Агро Україна" (заставодержателем) та ТОВ "Агрофірма Престиж" (заставадавцем) були укладені договори застави на підставі яких боржник передав ініціюючому кредитору в заставу рухоме майно, загальна заставна вартість якого становить 3 797 840,00 грн.

Місцевий господарський суд, з яким у подальшому погодився суд апеляційної інстанції, відмовивши в повному обсязі у визнанні не лише решти суми боргу за поставлений товар, окрім тієї, яка була забезпечена безпосередньо аграрними розписками та є безспірною, але й в частині нарахованих штрафних санкцій за невиконання умов договору, визнав грошові вимоги ТОВ "Суффле Агро Україна" до боржника в розмірі 3 797 840,00 грн як забезпечені заставою майна боржника та 5 368,00 грн. витрат зі сплати судового збору.

Водночас, що саме в такому випадку (при повній відмові у визнанні заявлених додаткових кредиторських вимог) забезпечують відповідні договори застави, метою яких є забезпечення виконання основного зобов'язання і яке в цьому випадку було частково забезпечене аграрними

розписками, частково виконане боржником, **суди попередніх інстанцій не зазначили.**

Також **суди не дослідили наявні у матеріалах справи інші надані заявником докази,** окрім договорів поставки, аграрних розписок та договорів застави, які б могли підтвердити чи спростувати наявність основної суми боргу.

Колегія суддів Касаційного господарського суду звернула увагу, що суди попередніх інстанцій, зазначаючи про наявність додаткових угод, не звернули увагу на зміст Додаткової угоди № 3 та **не врахували, що** відповідно до п. 4.3. Договору поставки якщо інші умови не будуть погоджені сторонами, покупець зобов'язується оплатити вартість товару не пізніше 31.10.2020. **Тобто сторони фактично встановили у додатку кінцеву дату сплати коштів за поставлений товар.**

Пунктом 2 Додатку № 3 сторони погодили, що у зв'язку з відсутністю у бланках Специфікацій на поставку товару (що формуються Продавцем виключно в системі SAP) зазначення року біля дати оплати товару, вважатиметься, що **для визначення дати оплати товарів на підставі Специфікацій, укладених після даного Додатку, застосовуватиметься відповідна дата 2021 року.**

При цьому **суди попередніх інстанцій не врахували, що за змістом пункту 5 Додатку № 3 від 01.01.2021 до Договору поставки №1300031568 від 01.01.2020** зазначено, що у разі виникнення розбіжностей між предметом окремого положення цього додатку та договору або попередніми додатками до договору, **положення цього додатку матимуть переважну силу.**

Водночас, наявність обставин укладення додаткових угод у подальшому, після укладення Додатку № 3 суди попередніх інстанцій не встановили.

Отже, навіть з урахуванням наявності інших додатків, підписання яких передувало підписанню Додатку № 3, такі б додатки не мали переважної сили, а сторони повинні були б керуватися саме положеннями Додатку № 3.

З огляду на зазначене колегія суддів вказала також про обґрунтованість доводів скаржника про те, що в цьому випадку **суди могли визначити дату, з моменту якої повинен розпочинатися відлік часу для нарахування відповідних штрафних санкцій.**

Колегія суддів погодилась з висновком суду апеляційного суду про те, що нарахування 48 % річних не є співмірним із сумою основного боргу, однак **суд не врахував, що** в цьому випадку боржник не лише не заперечував проти нарахованих штрафних санкцій, але й **не просив суд,** з огляду на відсутність відповідних заяв та клопотань в матеріалах справи, **зменшити такий розмір боргу.** Правового обґрунтування таких дій суди попередніх інстанцій не зазначили.

З огляду на вищезазначене, Верховним Судом вказано про допущення судами порушення норм матеріального та процесуального права, невідповідність оскаржуваних рішень положенням статей 86, 236, 238 ГПК України, **оскільки судами не було надано повної та всебічної оцінки як доводам заявника, так і наявним у матеріалах справи доказам.**

Зазначено, що в даному випадку є необхідним не лише дослідження доказів, але й здійснення перевірки нарахованих заявником сум 3 % річних, інфляційних втрат та штрафних санкцій.

**Щодо передчасного закриття провадження у справі
про банкрутство на підставі п. 2 ч. 1 ст. 231 ГПК
України - з причин відсутності предмета спору**

Постанова СхАГС від 02.07.2025 у справі №Б-24/95-04
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/128641136>

Ухвалою Господарського суду Харківської області від 14.05.2025 **закрито провадження у справі № Б-24/95-04 про банкрутство боржника ВП АТСК “Сокіл”** на підставі приписів пункту 2 частини 1 статті 231 ГПК України - **з причин відсутності предмета спору**. Суд обґрунтував свій висновок пасивною поведінкою кредиторів, неможливістю визначення подальшого керуючого реструктуризацією боржника, тривалістю процедури банкрутства.

Скасовуючи ухвалу суду першої інстанції, та направляючи справу до суду першої інстанції для продовження розгляду, апеляційним судом вказано про передчасність висновків місцевого суду, та зазначено, що у даному випадку **матеріалами справи не доведено, що кредитори самоусунулися від участі у справі та не виявляють жодного інтересу** стосовно ходу процедури погашення боргів та здійснених керуючим реструктуризацією дій.

Суд апеляційної інстанції зауважив, що у 2018 році ліквідатором було проведено засідання комітету кредиторів ВП АТСК “Сокіл”, на якому ліквідатор звітував перед комітетом кредиторів про результати своєї діяльності, перебіг ліквідаційної процедури, проведену інвентаризацію формування ліквідаційної маси та необхідність реалізації майна банкрута, за результатами виступу якого прийнято рішення про затвердження звіту ліквідатора, визнання роботи ліквідатора задовільною, надання згоди ліквідатору на продаж майна банкрута та завершення ліквідаційної процедури.

Крім того, 03.07.2019, 02.08.2019, 03.09.2019, 08.02.2019, 06.03.2019, 07.10.2019, 08.11.2019 ліквідатор надав до суду поточні звіти про виконану ним роботу по ліквідації банкрута, а також надавав клопотання про відкладення розгляду справи у зв’язку з тим, що ліквідаційну процедуру не завершено, ліквідатором подавались поточні звіти про проведену діяльність.

Розгляд справи неодноразово відкладався, в тому числі за клопотанням ліквідатора з підстав необхідності завершення ліквідаційної процедури та з метою витребування додаткових документів до матеріалів справи. В судових засіданнях неодноразово оголошувались перерви.

Зазначено про подання ліквідатором звіту 28.11.2019, у відповідності до якого було проведено засідання зборів кредиторів, на якому вирішено підтримати пропозицію представника інвестора щодо відновлення платоспроможності боржника та запропоновано надати розроблений план санації та можливий шлях відновлення його платоспроможності. 07.02.2020 ліквідатором надавався суду поточний звіт. У поточному звіті ліквідатора від 05.03.2020 повідомлено про проведення зборів комітету кредиторів на 20.03.2020. У звіті від 01.04.2020 ліквідатором повідомлено, що збори не відбулись через установлений карантин. 07.05.2020 ліквідатором надано суду звіт про виконану роботу, а 11.06.2020 подано поточний звіт та повідомлено про проведення зборів кредиторів. У поданому 11.07.2020 поточному звіті від 10.07.2020 повідомлено про проведення зборів кредиторів 24.06.2020, які у зв’язку з продовженням карантину до 31.07.2020 було відкладено. В подальшому 11.11.2020, 10.12.2020, 06.01.2021, 10.02.2021 ліквідатором подавались суду поточні звіти, які за своїм змістом не містили будь-яких конкретних відомостей щодо неможливості

завершення процедури ліквідації, або неможливості проведення зборів кредиторів з вини останніх. Наступні звіти ліквідатора мали аналогічний характер, в яких повідомлялося про скликання зборів кредиторів, проте не зазначено про конкретні причини їх не проведення (звіти ліквідатора від 10.03.2020, 05.04.2021, 07.05.2021, 02.06.2021, 09.11.2021, 06.01.2022, 10.02.2021 і інші), посилення на “технічні причини” такими зауваженнями не є.

Апеляційним судом вказано, що наведене свідчить про те, що поведінку комітету кредиторів боржника не можна вважати пасивною та такою, що позбавлена інтересу досягнення мети процедури банкрутства.

Разом з тим, протягом 2018-2022 (до початку введення воєнного стану), місцевим господарським судом розгляд справи відкладався у тому числі за клопотанням ліквідатора, **у 2022-2024 роках місцевим господарським судом не вчинювались будь-які процесуальні дії, не проводились судові засідання, у тому числі у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану та загрози життю і здоров'ю працівників та відвідувачів суду першої інстанції, з незрозумілих причин не розглядався звіт ліквідатора.** При цьому, судом першої інстанції розглядалися заяви про заміну кредиторів правонаступниками ухвали від 01.06.2017, 22.08.2017, 21.11.2017, 26.09.2019, 22.06.2020, проте, **жодних процесуальних дій суду як-то зобов'язання провести збори комітету кредиторів - також проведено не було.**

Зазначено, що збори кредиторів є важливим інститутом у процедурі банкрутства, оскільки вони дозволяють кредиторам приймати рішення щодо подальшої долі боржника, наприклад, щодо схвалення плану санації чи ліквідації. Суд, у свою чергу, може скликати збори кредиторів, якщо це необхідно для забезпечення їх участі у процесі прийняття рішень, що стосуються їх прав та інтересів.

Отже, суд може зобов'язати провести збори кредиторів у рамках провадження у справі про банкрутство, якщо це передбачено законодавством та є необхідним для вирішення питань, пов'язаних з процедурою банкрутства.

Однак, як вбачається з матеріалів справи, 09.10.2020, ліквідатором надавався суду звіт про проведену ним роботу, проте суд його не дослідив, оскільки в жодній з ухвал суду не зазначено про неможливість проведення процедури санації у зв'язку з неявкою кредиторів.

Також, починаючи з 11.12.2019 (дата останнього проведення зборів кредиторів), ліквідатором не вирішувалось питання щодо **скликання зборів кредиторів,** а їх проведення **постійно відкладалось через карантин або технічні причини, тобто не з вини кредиторів.**

У даному випадку **місцевий господарський суд мав спочатку з'ясувати дійсні причини не проведення таких зборів, зобов'язати їх провести і у випадку їх не проведення, робити висновки про пасивну поведінку кредиторів.**

Судовою колегією не встановлено обставин щодо наявності пасивної поведінки кредиторів, у зв'язку із чим суд апеляційної інстанції вказав про недоведеність наявності підстав для застосування положень пункту 2 частини першої статті 231 ГПК України з причин відсутності предмета спору.

Зазначено, що у цій справі, припинення існування спірних правовідносин як відсутність предмета спору не відбулося, зокрема, у зв'язку з непогашенням заборгованості, що виникла у боржника перед кредиторами та відсутністю об'єктивних обставин, що перешкоджають подальшому розгляду справи.

